
Альона МАМЕНКО
(Дрогобич, Україна)

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК СКЛАДОВА ТВОРЧОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

Сучасні мінливі умови життя в суспільстві висувають нові вимоги до освіти. Таким чином, у сучасному світі, в умовах впровадження Державного стандарту дошкільної освіти, важливим завданням є виховання креативної особистості, здатної ухвалювати нестандартні рішення, знаходити нові шляхи розв'язання старих проблем і знаходити відповіді на нові питання, що виникають у результаті розвитку людського суспільства. Зростає роль креативної активності в освіті. Мета педагога – створити умови для формування креативних здібностей, їх прояву та розвитку, а також для розвитку творчого мислення [1].

Важливим фактом є те, що креативні здібності формуються тоді, коли діти застосовують власні знання на практиці, можуть уявити об'єкт, який розглядають, порівняти його з іншими та висловити своє ставлення до нього. Для розвитку цих здібностей необхідно плекати у дітях такі якості: спостережливість, мовленеву та загальну активність, комунікабельність, пам'ять, волю, уяву, а також звичку аналізувати і розуміти факти.

Для найповнішого розкриття креативних здібностей Державним стандартом передбачені обов'язкові заняття, які дають змогу дитині розкритися, а педагогу врахувати ті якості вихованця, що могли залишитися непоміченими під час звичайної діяльності. Заходи розвивають інтерес до різних видів діяльності та сприяють бажанню проявити себе в різних галузях продуктивної творчості. Принципи ефективної організації творчої діяльності також мають особливий вплив на розвиток креативних здібнос-

тей дошкільнят. Перший принцип заснований на сприйнятті дитини як особистості. Другий – уважне і чуйне ставлення до всіх проявів креативної активності дошкільнят. Третій – ґрунтується на наданні дитині психологічної свободи, тобто свободи вибору занять, висловлення своїх ідей та ухвалення ефективного рішення. Четвертий принцип – підвищувати і зміцнювати самооцінку. Для того, щоб дитина проявила певні якості, необхідно прищепити їй упевненість у собі, розвіяти сумніви в її правоті, корисності, необхідності висловлювати свою думку та ідеї. П'ятий принцип – створення творчо збагаченого середовища. Аналізуючи наукові праці з означеної тематики [3, с. 120], можна ствердити, що на створення творчого освітнього середовища сприятливо впливають такі умови, як розв'язання задач, діалогічність, індивідуалізація навчання. Шостий принцип – творча установка педагога, оскільки дитині потрібна модель творчої поведінки.

Отже, розвиток креативних здібностей дошкільнят – важлива проблема сьогодення, особливо з урахуванням умов запровадження Базового компонента дошкільної освіти. Діти природжені новатори з яскравою уявою та унікальними способами самовираження. Уже з раннього віку вони виявляють здатність кидати виклик, ставити запитання і робити відкриття. У гонитві за новими ідеями вони відкривають свій розум і серце, експериментують з ідеями та налагоджують зв'язки. У дітей є здатність бачити речі з нового погляду, розуміти проблему, про існування якої ніхто навіть не підозрює, і знаходити незвичайні, але ефективні рішення.

Кожна дитина народжується зі здібностями та задатками до творчості, але ця здатність може бути обмежена, якщо у них немає місця для креативної поведінки та вивільнення творчої енергії. Їм потрібні можливості та матеріали для створення творчого досвіду. Що різноманітніший і багатогранніший у дітей досвід, то ширшого діапазону творчого самовираження вони набувають у ранньому віці [4, с. 290].

Креативна діяльність – це форма діяльності людини зі створення чогось нового. Стимул до цієї діяльності – проблемна ситуація, яку неможливо розв'язати звичними традиційними мето-

дами. У роботах дослідників креативна діяльність розглядається як сукупність і взаємодія конвергентних і розбіжних розумових процесів. Другий процес має перевагу. На початку виробляється найбільша кількість можливих рішень (розбіжність), що є складнішим завданням, а потім із числа можливих (конвергенція) вибирається оптимальний варіант. Показниками розумової діяльності є швидкість, гнучкість, оригінальність і ступінь деталізації. Тому сучасні освітні стандарти ставлять завдання формування творчих компетенцій.

Педагогам ЗДО необхідно переглянути свої орієнтири в розвитку дітей дошкільного віку, щоб спрямувати освітній процес на виховання та розвиток креативної особистості, яка здатна не тільки вижити в нинішній соціально-економічній ситуації в складній соціальній системі, а й бути активним суб'єктом цієї системи, творчо і креативно перетворюючи навколишню дійсність.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. кер.: А.М. Богущ. Київ : Видавництво МОН, 2012. 26 с.
2. Білер О.С. Розвиток креативності як базової здібності дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку. *Дошкільна та початкова освіта в сучасному педагогічному просторі* : монографія / за заг. ред.: О.В. Лобової, С.М. Кондратюк. Суми, 2020. С. 7–26.
3. Павленко В.В. Креативність: сутнісна характеристика поняття. *Креативна педагогіка*. 2016. Вип. 11. С. 120–131.
4. Пасічніченко А.В. Навчальна дисципліна «Психологія дитячої творчості» у системі професійної підготовки майбутнього вихователя дошкільного навчального закладу. *Педагогіка та психологія*. 2017. Вип. 56. С. 285–293.